

بهش : پښمايي دهرووني و پهروهدهيي

كولتڙ : پهروهده

زانكو : سهلاحه ددين - ههولير

بابهت : دهرونزاني گه شهى منداڻ - كورس 1

په رتووكي كورس - قوناغى 2

ناوى ماموستا : د. ديار محى الدين صادق جهبارى

سالى خويندن: 2022 - 2023

پەرتووکی كۆرس

Course Book

1. ناوی كۆرس	دەروونزانی گەشە
2. ناوی مامۆستای بەر پەرس	د . ديار محى الدين صادق
3. بەش / كۆلېژ	رېنمايى دەروونى و پەروەردەيى / پەروەردە
4. پەيوەندى	ئيميل- diyar.sadeq@su.edu.krd ژمارەى تەلەفون- 07707500606 - 07500500606
5. يەكەى خويىندن (بە سەعات) لە هەفتەيەك	تيۆرى: 3 سى كاتژېر لە هەفتەيەك بۆ هەر گروپ (A - B)
6. ژمارەى كارکردن	6 كاتژېر لە هەفتەيەك
7. كۆدى كۆرس	
8. پرۆفايەلى مامۆستا	لە سالى 1992 - 1993 لە ئامادەيى پرگارى لە ناو شارى هەولېر بە كۆ نمرەى (525) خويىندى ئامادەيىم تەواوکردوو ، و دواتر لە لە كۆلېژى پەروەردەى زانكۆى سەلاحەددىن - هەولېر لە بەشى پەروەردە دەروونزانی پروانامەى بكالۆريۆسم لە (پەروەردە دەروونزانی) م بە پلەى (دووهم) سەر بەش بە كۆنمرەى (71،82 %) لە سالى 1996 - 1997 بە دەست هېناو ، لە سالى 1998 - تا سالى 2002 پيشەى مامۆستايىم كردوو لە پەيمانگای مامۆستايانى رانيە و چەمچمال بۆ ماوہى (5 پېنچ سالى) ، بابەتەكانى پەروەردەيى و دەروونيم دەوتەوہ وەك (دەروونزانی گشتى - دەروونزانی پەروەردەيى - ئامارى پەروەردەيى - بەرپۆهەردن و سەرپەرشتى كردنى پەروەردەيى - تويژينەوہى پەروەردەيى) ، دواتر لە سالى 2003 ھوہ تا سالى 2004 يارىدەدەرى تويژەر بووم لە زانكۆى سلېمانى لە كۆلېژى پەروەردەى - كۆيە و ئەمىندارى كتيبخانەى كۆلېژى پەروەردەى كۆيە بووم ، دواتر لە سالى 2005 پروانامەى ماستەر لە پەروەردە و دەروونزانی لە زانكۆى كۆيە كۆلېژى پەروەردە و بەشى پەروەردە و دەروونزانی بە پلەى (ناياب) تەواو كردوو ، دواتر بۆ ماوہى 5 سالى مامۆستايى يارىدەدەر بووم لە زانكۆى كۆيە و لە كۆلېژى پەروەردە بابەتەكانى پەروەردەيى و دەروونى دەوتەوہ وەك (دەروونزانی گشتى - دەروونزانی پەروەردەيى - ئامارى پەروەردەيى - تيكستى پەروەردەيى بە ئىنگليزى - ئامارى پەروەردەيى - پپوانە وەلسەنگاندىن - دەروونزانی گشەى منداى و ھەرزەكار - ريبازى ليكۆلينەوہى پەروەردەيى و دەروونى - رېنمايى پەروەردەيى و دەروونى - تويژينەوہى پەروەردەيى و دەروونى - دەروونزانی جياوازي تاكايەتى - دەروونزانی ھونەرى) ھەروەك لە سالى 2008 - 2009 وائەبيژ بووم لە زانكۆى سەلاحەددىن بۆ ووتنەوہى دەروونزانی گشتى و دەروونزانی

گەشەى مندال و ھەرزەکار و پێوانە و ھەئسەنگاندن لە بەشەکانى زمانى كوردى و ئىنگلىزى كۆلىزى پەروەدەى زانكۆى سەلاحەدين ، لەسالى 2009 لە خویندنى بالآ (دکتۆرا - پىسپۆرى دەرونزانى پەروەردەى) زانكۆى سەلاحەدين وەرەگىرم و دواترە سالى 2013 بە پلەى (نایاب) پروانامەى دکتۆرام پى دەبەخشرى ، و لەم ماوەىە مىلاکم دەگوزامەووە بۆ زانكۆى سەلاحەدين كۆلىزى پەروەردەى بنەرەتى ، و لەبەشى باخچەى مندالان وەك مامۆستا بابەتەکانى (پێوانە و ھەئسەنگاندن و دەرونزانى گشتى و رىيازى لىكۆلىنەووەى پەروەردەى و بىنىن و پراكتىك كەردن و ئامارى پەروەردەى و فێركەردنى بىركەردنەووە) دەئىمەووە ، ھەروەھا لە خویندنى ئىوارانى ھەمان كۆلىزى وانەم وتۆتەووە .

من پىسپۆرى دەرونزانى پەروەردەى ، ھەروەك ئەزموونى باشم ھەيە لە بوارى پێوانە و ھەئسەنگاندن و ئامارى پەروەردەى بۆ ماوەى زىاتر لە 10 سال ... ھەروەك لە بوارى كەلتورى ئاشتى كە بابەتى تىزى دکتۆرام بووہ كارم كەردووہ و لە كۆمەلگای كوردى و سنورى شارى ھەولێر لە رىكخراوى دلسۆزى نىشتمان كارم كەردووہ و پىم وایە ئىانى ئەكادىمى تەواو كارى ئىانى كۆمەلگایە ... ھەربۆیە جگە لە بوارى ووتنەووەى وانەى ئەكادىمى لە زانكۆ چەندبن سىمىيار و وێركشۆپم ئەنجام داوہ و و زۆربەىيان بە خۆبەخشى بووہ ... بۆ چەندىن دامەزراوہى خێرخوازى و پەروەردەى و بوارى ئاوارەكان و ھىدمەى دەروونى و نەخۆشخانەكان .

ئەو خولانەى لە سنورى وەزارتى پەروەردە بەئدارىم تىدا كەردووہ :

- 1- خولى مندال پارىزى جىھانى - SCF (لەسەر كاركردنى بە گروپ) لە سالى 1999 .
- 2- خولى رىكخراوى گشتى مین (MAG) لە سالى 1999 .

چالاکى يەکانى تايبەت بە وەزارەتى خویندنى بالآ :

- 1- خولى فېربوون و پەرەپىدانى كۆمپىوتەر سالى 2003 لە زانكۆى كۆبە .
- 2- خولى شىاندنى مامۆستايانى بنەرەتى - وەك - مامۆستايى وانە بىژ لە سالى 2007 .
- 3- خولى رىگاكانى وانە و تنەووە سالى 2010 ، وەك قوتابى .
- 4- خولەکانى پەرپىدانى ئاشتى رىكخراوى ئاشتى ناحكومى لە سالانى 2009 تا سالى 2014 وەك وانە بىژ و بەرپۆبەرى خول .
- 5- خولى (19-20) ى رىگاكانى وانە و تنەووەى زانكۆى سەلاحەدين ، وەك (ھەئسەنگىنەرى سىمىيارى ماىكروئىچىنىگ)
- 6- خولى فېربوون و پەرپىدانى بەرنامەى ئىكسەل سالى 2015 لە

<p>كۆلىڭى پەروەدەى بىنەپەتى زانكۆى سەلاھەددىن .</p> <p>7- وانەبىڭى خولى گەشەپىدانى مامۇستا و بەرپۆبەرانى باخچەكانى مندالان بووم كە تايىبەت بە رېڭخراوى (يۆنىسكۆ) بۆ ماوهى 8 ھەفتە لە سالى 2014 - 2015 .</p> <p>8- پېشەكەشكردنى وپركشوپى (چۆنىبەتى بىناكردن ودانان و نمرەدانانى پرسىيارى زانكۆى) بۆ مامۇستايانى كۆلىڭى پەروەردەى بىنەپەتى لە سالىنى (2013- 2014 -2015) لەگەل (د. سلوى أحمد أمين) .</p> <p>9- بەژدارى كۆنفراسى (تۆلەسەندەنەو ھىلەكى و ەشايىرى) رېڭخراوى ھۆشيارى خىزان لە زانكۆى كۆبە لە سالى 2012 ۋەك پېشكەشكارى بابەت .</p> <p>10- چەندىن سىمنار و وانەى پەروەدەى و دەروونى ىم پېشەكەش كردوو لە ناو شارى ھەولپىر و لە سنوورى پەروەدەى ھەولپىر ، وچەندىن سوپاسنامەم بۆ ئەم مەبەستە ۋەرگرتوو ، بەلكو لە شارهكانى ۋەك (كۆبە - تايىبەت بە رۆڭى جىھانى توندوتىڭى دژ بە ئافرەت چەندىن سىمنار و وانەم ۋەك چالاكى بىكەى مافى مرۆقى كۆبە و بەرىوہبەرايەتى نەھىشتى توندوتىڭى سەر بەۋەزارەتى ناوخۆ وتۆتەو لە سالىنى 2009 و 2010 و (2011) ، ھەروہا لە شارى چەمچەمال چەندىن سىمنار و وانەم لەسەر كارىگەرى دەروونى پرۆسەى ئەنفال وتۆتەو .</p> <p>11- بەژدارى كۆنفراسى (ۋەزارەتى پەروەردە) لە سالى 2015 ۋەك ئەندامى بەشى دىراسەت .</p> <p>12- بەژدارى كۆنفراسى ھاوبەشى ۋەزارتى پەروەردە و ۋەزارەتى خويندىنى بالا بۆ ھاوتا كردنەوہى لە سالى 2016 ۋەك نوينەرى بەشى پەروەردەى .</p> <p>13- بەژدارى كۆنفراسى (زانكۆى چەرموو) لە چەمچمال لە سالى 2016 كردوو .</p> <p>14- بەژدارى يەكەمىن كۆنفراسى نېۆدەۋلەتى زانستە دەروونبەكان و پەروەردەبەھىكەنى ICEPS2020 لە كۆلىڭى پەروەردەى زانكۆى سەلاھەددىن كردوو .</p> <p>ئەندامىتى :</p> <p>1- سەرۆكى رېڭخراوى ئاشتى بۆ پەرەپىدانى تواناكانى گەنجان لەناو شارى ھەولپىر لە سالىنى 2009 - 2014 .</p> <p>2- ئەندامى دەستەى بالاي كۆمەلەى دەرونزايانى عىراقى لقى ھەولپىر لە سالى 2004 ھو .</p> <p>3- ئەندامى دەستەى بالاي رېڭخراوى (ھارىكارى وئاشتى عىراقى)</p>	
--	--

<p>لقى ھەولپىر لە سالى 2009 ۋە .</p> <p>4- ئەندامى دەستەى دامەزرپنەرى پىكخراوى (دلسۆزى نىشتمان) لە شارى ھەولپىر لە سالى 2014 ھە .</p> <p>5- ئەندامى لىژنەى ھەلسەنگاندنى پرسىيارەكانى كۆلىژى پەرورەدەى بنەرەتى سالى 2013 - 2014 و 2015 - 2016 .</p> <p>6- ئەندامى لىژنەكانى تاقىكردنەۋەى كۆتايى سالى خويندنى 2006 و 2009 ى زانكۆى كۆيە .</p> <p>7- ئەندامى لىژنەكانى (تعزىد ى كۆلىژ و بەشى باخچەى ساويان) لە سالى 2014 - 2015 و 2015 - 2016 .</p> <p>8- ئەندامى لىژنەى زانستى بەشى باخچەى ساويان لە سالى 2013 و تا ئىستا .</p> <p>9- ئەندامى لىژنەى رۆژى كۆلىژ و قىستقالى كۆلىژ سالى 2015 .</p> <p>10- يەكيتى مامۇستايانى كوردستان لە سالى 1998 ھە .</p> <p>بوارى توپژىنەۋە :</p> <p>- ئەنجامدانى توپژىنەۋەى (خۆسوتاندنى ژنان) لە گۆقارى ۋەزارتى مافى مروف سالى 2007 بلاو كراۋەۋە .</p> <p>- ھەلسەنگاندنى توپژىنەۋەى (الوظيفة التربوية للتلفزيون) كە بۆ مەبەستى بەرزكردنەۋەى پلەى زانستى بوو .</p> <p>- ئەنجامدانى توپژىنەۋەى -الحاجات التدريبية لمعلمات رياض الاطفال من وجهة نظرهن وفق بعض المتغيرات - 2015</p> <p>- ئەنجامدانى توپژىنەۋەى - الحوار التربوي بين الاساتذة و الطلبة في جامعة صلاح الدين - اربيل - 2019</p> <p>- ئەنجامدانى توپژىنەۋەى تەنگزەى خويندنى لاي قوتاييانى خويندنى بالآ لە زانكۆى سەلاھەددىن -ھەولپىر - 2020</p> <p>ئەنجامدانى توپژىنەۋەى - بىرۆكە خورافىيەكانى كۆفید ۱۹ لاي قوتاييانى زانكۆى سەلاھەددىن - ھەولپىر - 2021</p>	
<p>چەمك و پىناسەى دەرونزانى گەشە</p> <p>چەمك و پىناسەى ھشەسەندى</p> <p>پروسەى گەشەى مروف .</p> <p>پرانسىيەكانى گەشەى مروف</p> <p>رىكاكانى توپژىنەۋەى لە دەرونزانى گەشە</p> <p>گلاندەكان و گەشە كردن</p> <p>قوناغەكانى گەشەى مندال</p> <p>بۇماۋە و ژىنگە و گەشەسەندى</p> <p>تيۆرەكانى گەشەكردن</p> <p>جۆرەكانى گەشە</p>	<p>9. وشە سەرەكپەكان</p>

<ul style="list-style-type: none"> - گەشەى زمانى - گەشەى جەستەيى - گەشەى عەقلى - گەشەى ھەلچوونى - گەشەى كۆمەلايەتى - سايكۆلۆجىي گەشەى ھەرزەكار - سروشتى ھەرزەكارى - قۇناغەكانى ھەرزەكارى - تيۆرەكانى شيكردەنەوہى ھەرزەكارى - لايەن و جۆرەكانى گەشەى ھەرزەكارى 	
<p>10. ناوہرۆكى گشتى كۆرس:</p> <p>گرنكى و پيويستى ئەم كۆرسە لەوہ بەدەر دەكەويٹ كە زانيارى وورد و بنەماى گشتى و سەرەكى يەكانى تاييەت بە دەروونزانى گەشە پيشكەش بە قوتايان دەكات ، ھەرۋەھا قوتابى ئاشنا دەييت بە پراسسيبەكانى گەشەى مرؤف</p> <p>و پيگاكاني توپزينەوہ لە دەروونزانى گەشە و كاريگەرى گلاندەكان لەسەر گەشەكردنى مندال و قۇناغەكانى گەشەى مندال و دواتر باسى كاريگەرى بۆماوہ و ژينگە لەسەر گەشەكردنى مندال و مرؤف دەكرئ ، ھەرۋەھا باسى تيۆرەكانى گەشەكردن دەكرئ ، دواتر باس لە جۆرەكانى گەشە (زمانى و جەستەيى و عەقلى و ھەلچوونى و كۆمەلايەتى ...ھتد) دەكرئ .</p> <p>دواتر قوتابى ئاشنا دەييت بە سايكۆلۆجىي گەشەى ھەرزەكار وەك چەمك و پيناسە و سروشتى ھەرزەكارى ، و قۇناغەكانى ھەرزەكارى و تيۆرەكانى شيكردەنەوہى ھەرزەكارى ولەكۆتاييدا باس لە لايەن و جۆرەكانى گەشەى ھەرزەكارى دەكرئ .</p>	
<p>11. ئامانجەكانى كۆرس :</p> <p>1- فيربوونى بنەما سەرەكى يەكانى دەروونزانى گەشە بە گشتى .</p> <p>2 - باسكردنى بنەما سەرەكى يەكانى چەمكى دەروونزانى گەشە ھەر لە پيناسە و گرنكى و ئامانجەكانى .</p> <p>3 - قوتابى تى بگات لە پرۆسەى گەشەى مرؤف و قۇناغەكانى .</p> <p>4 - ئاشنا بوونى قوتابى بە پراسسيبەكانى گەشەى مرؤف</p> <p>5- قوتابى ئاشنا دەييت بە تيۆرەكانى گەشەكردن</p> <p>6- قوتابى تى بگات كاريگەرى بۆماوہ و ژينگە لە گەشەكردنى مندال .</p> <p>7- قوتابى تى بگات لە جۆرەكانى گەشە</p> <p>8- قوتابى ئاشنا دەييت بە سايكۆلۆجىي گەشەى ھەرزەكار و تيۆرەكانى شيكردەنەوہى ھەرزەكارى و لايەن و جۆرەكانى گەشەى ھەرزەكارى</p>	
<p>12. ئەرکەكانى قوتابى :</p> <p>- ئامادە كردنى بابەتى رۆژانە وەك پرسىيار و وەلامدانەوہى تاييەت بە ھەر بابەتتيك .</p> <p>- ئامادە كردنى راپورتى مانگانە و سالانە لەسەر ھەر بابەتتيك كە خوئى ئارەزوومەندانە ھەلى دەبژيئىر .</p> <p>- پيشكەش كردنى بابەتتيك لەناو پۆل .</p> <p>- شيكار كردن و پاقە كردنى ئەو بابەتانەى كە وەك كيشەى قوتايان و پەرورەدەيى ھەلدەبژيئىر .</p>	

13. پښتو ژبې واند ووتنه وه :

- به کار هینانی شتواری پرسیار و وه لمر داندهوی ناو پوډل ، بو گهنگه شه کردنی بابه ته کان .
- به کار هینانی سلاید و داتاشو .
- به کار هینانی تهخته سپی ..
- به کار هینانی راپورت و مینی راپورته کانی قوتابی .

14. سیستهمی هه لسه نگانندن :

- کیوزی روژانه و پرسیار و وه لمری روژانه .
- ناماده کردنی بابهت بو پیشکده کردنی راپورت کردنی بابه ته کانی قوتابی .. بو هر چالاکي یه ک نمره ی تاییه تی خو ی وهرده گری (به گویره ی پیوه ریکی زانستی پیشوه خته ناماده کراو) .
- تاقیکردنه وه ی گشتگیری به ش که هه موو قوناهه کان به یه که وه نه نجامی دده دن و (کونمره ی 15- 20 نمره) یه .
- 5 نمره ده کرپته کو ی چالاکي وهرزیکی کورسه که ... که له کو تایی هر 2 وهرزه که ده پیته 40% .
- بو تاقیکردنه وه ی کو تایی سال 60% ده پیته .. که پرسیاره کانیا ن جواروچور و هه مه رپه نگ ده پیته و هر پرسیاریک نمره ی تاییه تی خو ی بو داده نری ... که پرسیاره کان وه ک (پیناسه و هوکار و شیکردنه وه ... هتد) ... ونمونه ی پرسیاره کانیش :

پ 1 // نه م بو شایانه ی خواره وه پر بکه ره وه : 12 نمره

1- جوړه کانی گه شه بریتین له و ه .

2- جوړه کانی هه رزه کاری و یه .

3 - قوناهه کانی گه شه ی مندل : و ه .

پ 2 // پرانسیبه کانی گه شه باس بکه ؟ 12 نمره

پ 3 // وه لمری نه مانه بده ره وه : 12 نمره

أ- تیوری گه شه ی جیزیل بینوسه ؟ 6 نمره

ب - کاریگری بو ماوه و ژینگه له گه شه کردنی مندل پوون بکه ره وه ؟ 6 نمره

پ 4 // وه لمری نه مانه بده ره وه : 12 نمره (هر لقیک = 4 نمره)

1- به نمونه کاریگری گلانده کان له سره گه شه کردنی مندل باس بکه ؟

2- چو ن گه شه ی عه قلی و تیوری پیازه پوون ده که یته وه ؟

3 - جیاوازی توژیینه وه (درپزه ریگا) و (پانه ریگا) له گه شه پوون بکه ره وه ؟

15. دهر نه نجامه کانی فیروون :

له کو تایی کورسه که قوتابی زانیاری هه بی له سر نه م بابه تانه :

1- بنه ما سه ره کی یه کانی دهر وونزانی گه شه به گشتی .

2- پرانسیبه کانی گه شه ی مرؤف .

3- ریگاکانی توژیینه وه له دهر وونزانی گه شه .

4- گلانده کان و گه شه کردن .

5- قوناهه کانی گه شه ی مندل .

6- قوناهه کانی گه شه ی مندل .

7 - بو ماوه و ژینگه و گه شه سندن .

8- جوړه کانی گه شه

- گه شه ی زمانی

	<p>- گەشەى جەستەىى - گەشەى عەقلى - گەشەى ھەلچوونى - گەشەى كۆمەلاىەتى 9 - سايكۆلۆجىيائى گەشەى ھەرزەكار 10 - سروشت و لاىەن و جۆرەكانى گەشەى ھەرزەكارى 11 - قۆناغ و تىۆرەكانى شىكردنەوہى ھەرزەكارى</p>
	<p>16. لىستى سەرچاوه</p> <ul style="list-style-type: none"> • سەرچاوه بنەرەتپەكان : • سايكۆلۆژىيائى گەشە (منالّ و ھەرزەكار) 2009 - كریم شەرىف قەرەچەتانى - زانكۆى سلیمانى • سۆزان جمال - 2006 - سايكۆلۆژىيائى منداّل - بەرىوہ بەرىياتى گشتى چاپ و بلاوكردنەوہ • سايكۆلۆژىيائى منداّل و پەوہردەكردى خونچەكانى ، ھىرۆكەمال كەرىم ، 2006 • شەھلا عەلى - 2005 - ھەنگاوەكانى گەشە كرىدى منداّل ، چاپەمەنى چوار چرا ، سلیمانى • سەرچاوهى سوودبەخش : - ملحم ، سامى محمد ، (2004) ، علم نفس النمو دورة الحياة الانسان ، الطبعة الاولى ، دار الفكر للنشر والتوزيع ، عمان ، الاردن . - محمد عودة الرىماوى - 2003 - علم النفس النمو والطفولة - دار المسيرة- عمان . - صباح حنا ھرمز - 1988- علم النفس التكويني الطفولة والمراهقة - دار الكتب -العراق گۆفار و رىقىوو (ئىنتەرنىت) : 1- www.gallery.hanafs.com النفس لخدمات البحوث هدايه شبكه 2- www.gulf kids .com اطفال الخليج
<p>د. ديار محي الدين</p>	<p>17. بابەتەكان</p>
<p>6 كاتژمىر بۆ ھەر ھەفتەىەك</p>	<p>ھەفتەى 1 : (سوورى ژيانى مرۆفـ) سوود و گرنگى خویندى دەروونزانى گەشەى منداّل ھەفتەى 2 : پىناسەى چەمكەكانى دەروونزانى (گەشە - گەشەسەندن - پىگەيشتن) ھەفتەى 3 : پىشكەوتنى مېژووى سايكۆلۆژىيائى گەشە ھەفتەى 4 : پرانسىپەكان و رىگاكانى تووژىنەوہ لە سايكۆلۆژىيائى گەشە ھەفتەى 5 : گلاندەكان و گەشەكردن (داىكە گلاند ، تىمۆسى ،... ھتد ھەفتەى 6 : قۆناغەكانى گەشەى منالّ :گەشە لە قۆناغى پىش لە داىك بوون : - ئە و ھۆكارانەى كاردەكەنە سەر گەشەكردى كۆرپە لە لەناو سكى داىك . - (نەخۆش كەوتنى داىك - دەرمان - تىشك بەرکەوتن ،ژىنگە) ھۆكارى رىسى RH و خۆراك و .. ھتد ھەفتەى 7 : بۆماوہ و ژىنگە و گەشەسەندن ھەفتەى 8 : تىۆرەكانى گەشەكردن : يەكەم : " تىۆرى جىزىل "</p>

